

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 164
§ 243

19.08.2015
23.11.2015

Valtuustoaloite paikkajakotoimikunnan asettamisesta

225/00.00.01/2015, 150/00.02.00/2015

KH 19.08.2015 § 164

Lisätiedot:

kaupunginsihteeri Gun Söderlund, puh. (09) 5056 238
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Valt. Miettinen ym. ovat 27.4.2015 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään paikkajakotoimikunnan asettamista valmistelevaan poliittisten ryhmien kesken valtuustokautta koskevia luottamushenkilövalintoja yhteisesti sovittua pisteytysjärjestelmää käyttäen (**oheismateriaali**).

Luottamushenkilöpaikkojen jako on ennen muuta neuvottelukysymys ja neuvoteltaessa lähtökohtana tulee olla, että paikat jaetaan suhteellisen vaalin periaatteilla eri ryhmien valtuustopaikkojen mukaisesti. Valtuustossa edustettuina olevien ryhmien koon perusteella voidaan ennakolta laskea, kuinka monta paikkaa ryhmä tulisi saamaan suhteellisessa vaalissa.

Jokaisessa kunnassa on oma käytäntö ja kulttuuri luottamushenkilöpaikkojen täyttämässä. Yleinen käytäntö kuitenkin on, että valtuuston poliittiset ryhmät neuvottelevat ennakolta paikkojen jaosta ja valtuusto voi neuvottelutuloksen perusteella yksimielisesti valita jäsenet ja varajäsenet kunnan toimielimiin.

Luottamushenkilöiden nimeämistä koskeva viranhaltijavalmistelu on lähinnä valittavien luottamuselinten kuvausta ja kokoonpanoja tmv. koskevien erityisvaatimusten kuvaamista, koska paikkojen jako on siis luonteeltaan puhtaasti poliittinen kysymys ja neuvotteluasia. Näin ollen viranhaltijavalmistelu ei pääsääntöisesti sisällä nimiehdotuksia ja tämän vuoksi vastuu esim. valittavan vaalikelpoisuudesta on hyvin pitkälle neuvotteluja käyville poliittisilla ryhmillä ja valtuustolla. Kauniaisissa käytäntönä on ollut, että uuden vaalikauden alussa valittavien luottamushenkilöelinten osalta valtuustolle on ennakolta toimitettu poliittisten ryhmien laatima ehdotus valinnoiksi. Tämä on toiminut ns. pohjaehdotuksena valtuuston käsittelylle. Tällöin mahdolliset epäselvyydet esim. vaalikelpoisuuteen liittyen, johon on usein hankala ottaa kantaa itse vaalikokouksessa valtuustossa, on voitu ainakin pääasiassa selvittää jo etukäteen.

Kuten aloitteessa todetaan Espoossa asetetaan paikkajakotoimikunta, joka valmistelee KH:lle esitystä luottamushenkilövalinnoiksi. Kirkkonummella vastaavaa toimielintä kutsutaan luottamushenkilötoimikunnaksi. Kuntaliitolle tehdyn kyselyn mukaan heillä ei ole tarkempaa tietoa ns. paikkajakotoimikuntien asettamisen yleisyydestä kunnissa. Kuntaliiton edustajan käsityksen mukaan toimikuntia on lähinnä isoissa kaupungeissa, ei niinkään Kauniaisten kokoisissa kunnissa, joissa asiat voidaan valmistella asianmukaisesti kevyemmälläkin tavalla.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupungin hallintosääntöön lisätään kaupunginhallituksen toimivaltaa koskevaan kohtaan paikkajakotoimikunnan nimeäminen luottamushenkilövalintoja varten. Kuntalain 17 §:n 5 momentin mukaan (Kuntalaki 410/2015, 30 § 3 momentti) kunnanhallitus voi asettaa toimikuntia määrätyn tehtävän hoitamista varten, joten hallintosääntöön ei ole tarpeen erikseen tätä kirjata. Vastaavalla tavalla on menettely KH:n päättäessä vuonna 2012 asettaa toimikaudekseen kaupunkivatoimikunnan. Tämä vastaa myös Espoossa sovellettavaa käytäntöä.

Edellä mainittu Kauniaisissa aikaisemmin sovellettu menettelytapa, jossa uuden toimikauden alussa poliittisten ryhmien laatima ehdotus luottamuselinten valinnoiksi on ennakolta toimitettu valtuustolle, on viranhaltijavalmistelun kannalta toiminut erittäin hyvin. Kunnan kokoon ja jaettavien luottamuselinpaikkojen lukumäärään nähden tuntuu ylimitoitetulta byrokratian lisäämiseltä ottaa käyttöön monimutkaisia vaikeaselkoisia pisteytysjärjestelmiä. Vaalikauden aikana suoritettavat täydennysvaalit ovat yleensä ongelmattomia siksi, että pois jääneen luottamushenkilön sijaan yleensä valitaan saman puolueen osoittama henkilö. Siihen ei tarvita paikkajakotoimikuntaa.

KJ:

KH päättää ilmoittaa edellä olevan KV:lle vastauksena valt. Miettisen ym. valtuustoaloitteeseen ja esittää, että KV toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

.....

Varapuheenjohtaja Rintamäki-Ovaskan ehdotus asian jättämisestä pöydälle, hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.

KH 23.11.2015 § 243

Asian pöydällä olon aikana valt. Miettinen on täydentänyt ja tarkentanut perustelujaan paikkajakotoimikunnan asettamisesta mm. toteamalla, että toimikunta nimenomaisesti voi estää esim. vaalikelpoisuuteen liittyvät epäselvyydet, kun nämä ennen varsinaista vaalikokousta käydään yhdessä läpi puolueiden kesken. Lisäksi hän toteaa, että poliittisten puolueiden väliseksi työvälineeksi otettava yhtenäinen pisteytysjärjestelmä korvaa puolueiden omat pisteytysjärjestelmät, jotka nimenomaisesti aiheuttavat puolueille moninkertaista työtä ja että pisteytysjärjestelmästä on erinomaisia kokemuksia esim. Espoossa sekä myös pienissä kunnissa. Lisäksi hän tarkentaa, että paikkajakotoimikunta toimii ainoastaan vaalien jälkeen ja päättää kullekin puolueelle tulevat paikat. Paikkajakotoimikunta ei päättää vaalien jälkeen eikä myöskään vaalikauden aikana puolueen esittämiä henkilöitä, vaan se on puolueen sisäinen tehtävä, kuten tähänkin asti. Edelleen hän viittaa valtuuston puheenjohtajiston ja kaupunginhallituksen jäsenten valinnan jälkeisiin keskusteluihin, joissa puolueet toivat esille tarpeen periaatteiden sopimisesta luottamushenkilöpaikkojen jakamisesta puolueiden kesken turhan keskustelun ja muistinvaraisten sopimusten välttämiseksi.

Kuten edellä on todettu on luottamushenkilöpaikkojen jako puhtaasti poliittinen neuvottelu-asia, jossa lähtökohtana on, että paikat jaetaan suhteellisen

vaalin periaatteilla eri ryhmien valtuustopaikkojen mukaisesti. Valtuustossa edustettuina olevien ryhmien koon perusteella lasketaan, kuinka monta paikkaa ryhmä tulisi saamaan suhteellisessa vaalissa. Kuntien käytäntö ja kulttuuri vaihtelee luottamushenkilöpaikkojen täyttämässä. Yleisin käytäntö lienee kuitenkin, että valtuuston poliittiset ryhmät neuvottelevat paikkojen jaosta ja jäsenet valitaan suuremmista ongelmitta neuvottelutuksen perusteella kunnan toimielimiin.

Päätösehdotus perustuu edelleen siihen, että Kauniaisissa aikaisemmin sovellettu menettelytapa, jossa uuden toimikauden alussa poliittisten ryhmien laatima ehdotus luottamuselinten valinnoiksi on ennakolta toimitettu valtuustolle toimii hyvin ja, ettei kunnan koon ja jaettavien luottamushenkilöpaikkojen lukumäärän huomioiden perusteta erillistä paikkajakotoimikuntaa.

Esityslistan **oheismateriaalina** on valtuustoaloite ja Espoon paikkajakotoimikunnan pelisäännöt, sen sijaan esityslistan mukana jaettavaan tai yleiseen tietoverkkoon ei ole liitetty Espoon ja Kirkkonummen edellisten, vuoden 2012 kuntavaalien pisteytyksiä.

KJ:

KH päättää ilmoittaa edellä olevan KV:lle vastauksena valt. Miettisen ym. valtuusto-aloitteeseen ja esittää, että KV toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

.....

Varapuheenjohtaja Rintamäki-Ovaskan ehdotus asian jättämisestä pöydälle hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.